

“หุเมา” เป็นธรรมชาติของมนุษย์

คนที่เขื่อนง่าย มักถูกมองว่าเป็นคนหุเมา ไม่มีปัญญา ไม่รู้จักคิด แต่แท้จริงแล้วการเขื่อนง่าย หรือ *หุเมา* อาจเป็นธรรมชาติของมนุษย์ก็เป็นได้ ไม่เช่นนั้นพระพุทธเจ้าจะให้คาถากันท์ “*กาลามสูตร*” ไว้ให้เราท่องกันทำไม

“*กาลามสูตร*” เป็นเทศนาที่ตรัสแก่ชาวกลาโม ถึงวิธีปฏิบัติในเรื่องที่ควรสงสัย และเป็นคำแนะนำในการค้นหาความจริง ประกอบด้วยหลัก *อย่าปลงใจเชื่อ* 10 ประการคือ

อย่าปลงใจเชื่อ ด้วยการฟังตามกันมา

อย่าปลงใจเชื่อ ด้วยการถือสืบ ๆ กันมา

อย่าปลงใจเชื่อ ด้วยการเล่าลือ

อย่าปลงใจเชื่อ ด้วยการอ้างตำราหรือคัมภีร์

อย่าปลงใจเชื่อ เพราะตราระ

อย่าปลงใจเชื่อ เพราะการอนุমান

อย่าปลงใจเชื่อ ด้วยการคิดตรองตามแนวเหตุผล

อย่าปลงใจเชื่อ เพราะเข้ากันได้กับทฤษฎีที่พินิจไว้แล้ว

อย่าปลงใจเชื่อ เพราะมองเห็นรูปลักษณะน่าจะเป็นไปได้

อย่าปลงใจเชื่อ เพราะนับถือว่า ท่านสมณะนี้เป็นครูของเรา

จะเชื่อได้ก็ต่อเมื่อ ได้พินิจพิจารณาด้วยปัญญาของตนเอง

อย่างถ่องแท้เสียก่อน

งานวิจัยที่สนับสนุนว่า การเขื่อนง่าย (หุเมา) เป็นธรรมชาติของมนุษย์ เป็นงานวิจัยเรื่อง “*ผลกระทบของการขีดเส้นใต้ผิดที่ในวิชาการอ่านเอาเรื่อง*” (The Effects of Pre-existing Inappropriate Highlighting on Reading Comprehension.) ของศาสตราจารย์ 2 คน (Vicki L. Silvers แห่ง University of Nevada-Reno และ David S. Kreiner แห่ง Central Missouri State University ประเทศสหรัฐอเมริกา) วิจัยโดยให้นักศึกษา 3 กลุ่ม ทำข้อสอบอ่านเอาเรื่อง 7 ข้อ (ข้อสอบปรนัย) ในเวลา 20 นาที

กลุ่มแรก บทความในข้อสอบไม่มีเส้นใต้ขีดไว้เลย (กลุ่มควบคุม)

กลุ่มที่สอง บทความในข้อสอบมีเส้นใต้ขีดผิดที่อยู่ 4 แห่ง (กลุ่มทดลอง)

กลุ่มที่สาม บทความในข้อสอบมีเส้นใต้ขีดไว้ถูกต้องอยู่ 3 แห่ง (กลุ่มทดลอง)

โดยมีสมมุติฐานว่า กลุ่มที่สองจะได้คะแนนต่ำสุด และกลุ่มที่สามได้คะแนนสูงสุด

ผลการทดลองพบว่า กลุ่มสอง ซึ่งได้ข้อสอบที่มีเส้นใต้ผิดที่ ได้คะแนนต่ำที่สุด เป็นไปตามสมมุติฐาน แต่กลุ่มที่สามได้คะแนนไม่แตกต่างจากกลุ่มที่หนึ่งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่ยอมรับสมมุติฐาน ทำให้สรุปได้ว่าเส้นใต้ที่ขีดไว้ผิดที่มีผลทำให้ตอบข้อสอบผิด

ยิ่งกว่านั้น เมื่อได้ทดลองต่ออีกว่า ถึงแม้จะได้เตือนก่อนล่วงหน้าถึงเส้นใต้ที่ขีดไว้ว่าอาจอยู่ผิดที่ก็ได้ กลับไม่ได้ช่วยให้กลุ่มที่ข้อสอบมีเส้นใต้ผิดที่ได้คะแนนดีขึ้นแต่ประการใด แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของการชี้นำนั่นเอง

แน่นอน งานวิจัยที่มีสีสันเช่นนี้ย่อมได้รับรางวัลอิกโนเบล (รางวัลที่ให้กับงานวิจัย ที่ทำให้หัวเราะเสียก่อน แล้วจึงคิด) ในปี พ.ศ. 2545 สาขาวรรณคดี

หมายเหตุส่งท้าย เส้นใต้คือ ตัวเอน หรือตัวเน้นในบทความนี้ ได้ขีดไว้ถูกต้อง ไม่ผิดที่แต่ประการใด

รางวัลอิกโนเบล: รางวัลที่ให้กับงานวิจัย ที่ทำให้หัวเราะเสียก่อน แล้วจึงคิด

จริยธรรมพื้นฐาน 10 ประการของนักวิจัย

การเป็นนักวิจัยที่ดี ต้องปฏิบัติตาม “*จริยธรรมพื้นฐาน 10 ประการของนักวิจัย*” * ดังนี้

- ประการที่หนึ่ง ต้องได้รับการยินยอมจากประชากรตัวอย่างในการวิจัย
- ประการที่สอง ต้องเคารพประชากรตัวอย่างเสมือนอาจารย์ของตน
- ประการที่สาม ต้องเก็บความลับของข้อมูลที่ได้จากประชากรตัวอย่างอย่างเคร่งครัด
- ประการที่สี่ ต้องไม่ทำให้ประชากรตัวอย่างเกิดความบั่นทอนทั้งทางกายและใจ
- ประการที่ห้า ต้องให้เกียรติผู้ร่วมวิจัยและผู้มีส่วนช่วยเหลือในการวิจัย
- ประการที่หก ต้องให้เกียรติในการอ้างอิงข้อมูล
- ประการที่เจ็ด ต้องซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพ ไม่หลอกลวง ผลการวิจัยต่อสาธารณชน
- ประการที่แปด ต้องเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ความรู้ที่ได้จากการวิจัยให้เป็นสาธารณประโยชน์
- ประการที่เก้า ต้องหลีกเลี่ยงประเด็นหรือหัวข้อวิจัยที่ไม่เป็นวิทยาศาสตร์หรือเป็นเรื่องมงาย
- ประการที่สิบ ต้องให้ผู้ให้ข้อมูลเข้าถึงข้อมูลหรือผลการวิจัยโดยง่าย

ก่อนที่ท่านจะดำเนินการวิจัย ท่านควรมีการวางกรอบจริยธรรมในการวิจัยให้ครอบคลุม *จริยธรรมพื้นฐาน 10 ประการ* นี้ให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้

* “จริยธรรมพื้นฐาน 10 ประการของนักวิจัย” เรียบเรียงจาก

1 UNESCO, MOST Secretariat. Ethical Guidelines for International Comparative Social Science Research in the Framework of MOST, MOST Phase I website, 1994-2003.

2 มณฑาทิพย์ ไชยศักดิ์. ชุดวิชาการทำวิจัยเบื้องต้น วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี ราชนคริ สถาบันพระบรมราชชนก, กรกฎาคม 2549. (http://www.banr.ac.th/e_leif_res/leil.htm)

เกร็ดข่าวจากการประชุมวิชาการประจำปี ครั้งที่ 2

การประชุมวิชาการประจำปี ครั้งที่ 2 “ประชากรและสังคม 2549” เรื่อง “ภาวะการตาย : ภาพสะท้อนความมั่นคงทางประชากร” เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2549 จัดโดย สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล ณ โรงแรมเอเชีย กรุงเทพมหานคร มีผู้สนใจเข้าร่วมประชุมจากหลากหลายสาขาวิชาชีพทั่วประเทศ จำนวนทั้งสิ้น 560 คน ศาสตราจารย์ ดร.พรชัย มาตังคสมบัติ อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล ได้ให้เกียรติกล่าวเปิดการประชุม และ ศาสตราจารย์ นพ.ประเวศ วะสี แสดงปาฐกถาพิเศษ เรื่อง “ภาวะการตาย... ภาพสะท้อนความมั่นคงทางประชากร”

การประชุมวิชาการครั้งนี้ แบ่งมุมมองเรื่องการตายออกเป็นสองมุม ได้แก่ *มุมมองทางประชากรศาสตร์* มีบทความจำนวน 5 บทความ และมี รองศาสตราจารย์ ดร.วรภรณ์ สามโกเศศ และ รองศาสตราจารย์ พญ.พรพันธุ์ บุณยรัตพันธุ์ เป็นผู้วิจารณ์และให้ความเห็น สำหรับ *มุมมองทางสังคมศาสตร์* มีบทความจำนวน 9 บทความ และมี รองศาสตราจารย์ ดร.นภภรณ์ หวานนท์ และ นพ.วิชัย โชควิวัฒน์ ให้ความเห็นต่อบทความ

ข้อเขียนของ รองศาสตราจารย์ ดร. วรภรณ์ สามโกเศศ เรื่อง “ความตายที่น่าสนใจ” ลงในหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 7 กรกฎาคม 2549 ทิ้งท้ายเกี่ยวกับการประชุมครั้งนี้ว่า “*มีข้อมูลและสถิติเกี่ยวกับภาวะการตายของประชากรไทยในปัจจุบันหลายประการที่น่าสนใจ สมควรนำไปขบคิดเพื่อสานต่อเป็นนโยบายสาธารณะ*”

